

Tổng quan về pháp luật cạnh tranh

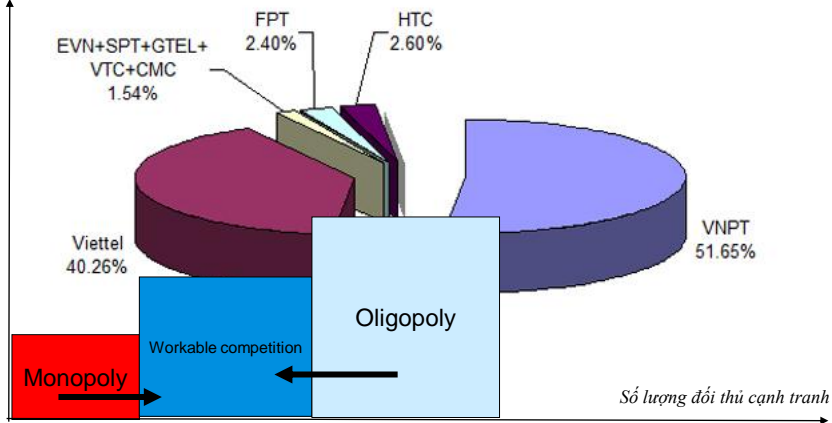
MPP5-L10

Chính sách cạnh tranh

- Ý nghĩa của cạnh tranh => cuộc hủy diệt sáng tạo
 - Lợi ích cho người tiêu dùng
 - Phân bổ tài nguyên khan hiếm
 - Thúc đẩy công nghệ và quản trị
- Bảo vệ và điều tiết cạnh tranh
 - Nguy cơ hạn chế cạnh tranh => chống độc quyền
 - Lạm dụng cạnh tranh, cạnh tranh không lành mạnh
 - Độc quyền tự nhiên => điều tiết ngành
- Pháp luật cạnh tranh: Hai lĩnh vực
 - Kiểm soát độc quyền
 - Chống cạnh tranh không lành mạnh

Ví dụ: Ngành viễn thông

Mức độ cạnh tranh

Nhận Chính sách cạnh tranh ở Việt Nam

- Khu vực kinh tế nhà nước
 - Tập đoàn nhà nước, TCT, DN có vị thế độc quyền
 - Các cơ quan chủ quản/quản lý ngành
 - Các dự án đầu tư công (cạnh tranh về nguồn lực)
- Khu vực có vốn đầu tư nước ngoài
 - Mua bán DN trong nước
 - Chuyển giá
- Kinh tế tư nhân
 - Tích tụ
 - Tự do cạnh tranh, cơ hội tiệm cận thị trường

Nguy cơ làm biến dạng cạnh tranh

Cartel (Các-ten) Thỏa thuận hạn chế cạnh tranh (công khai/ngầm)	<ul style="list-style-type: none">➤ Thông đồng trong đấu thầu➤ Thỏa thuận thống nhất giá➤ Thỏa thuận phân chia thị trường➤ Hạn chế cạnh tranh khác của Hiệp hội DN
Lạm dụng vị trí thống lĩnh thị trường	<ul style="list-style-type: none">➤ Ép buộc điều kiện thương mại bất hợp lý (Vinapco; Megastar)➤ Thao túng thị trường➤ Phân biệt đối xử
Tập trung kinh tế hạn chế cạnh tranh	<ul style="list-style-type: none">➤ Thôn tính➤ Sáp nhập➤ Liên minh chiến lược

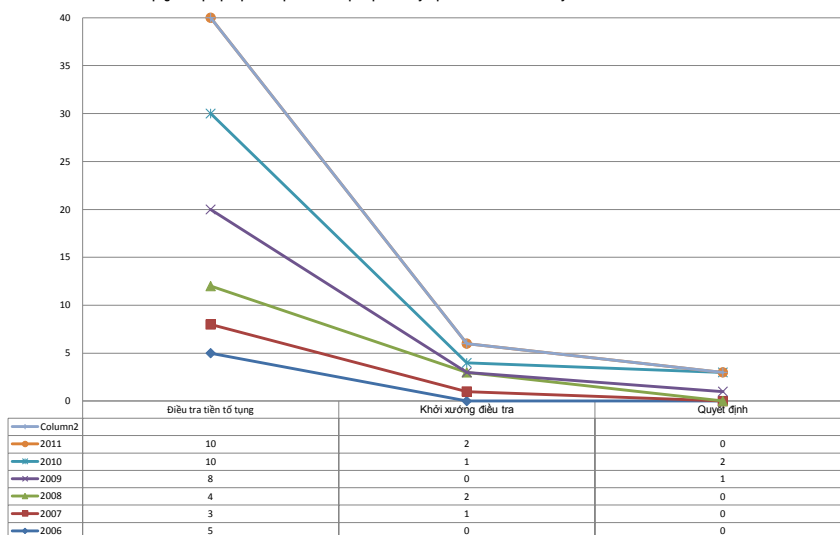
Thỏa thuận hạn chế cạnh tranh §§ 8-10 LCT, 14-21 NĐ 116

- Cấm tuyệt đối § 8.6, 8.7, 8.8
 - Ngăn cản
 - Loại bỏ khỏi thị trường
 - Thông đồng (đấu thầu)
- Cấm khi các bên có thị phần > 30%
 - Ấn định giá § 8.1
 - Phân chia thị trường § 8.2
 - Hạn chế số lượng § 8.3
 - Hạn chế công nghệ § 8.4
 - “Bán bia kèm lạc”, § 8.5
- Tuy bị cấm, nhưng được miễn trừ § 10

Chế tài § 117-119 LCT, § 4 NĐ 120

- Cảnh cáo
- Phạt tiền tới 10% tổng doanh thu của năm trước § 10 NĐ 120
 - Thị trường sữa bột VN: 458 triệu USD => về lý thuyết có thể phạt tới 45.8 triệu USD
 - Vinapco: Phạt 0.05% doanh thu 2007
- Tước quyền kinh doanh
- Thu hồi tang vật, phương tiện
- Khôi phục hiện trạng
- Bồi thường thiệt hại § 6
- Buộc chia tách DN => Vụ Vinapco: khuyến nghị tách khỏi VNA

Hình 1: Số lượng các vụ việc hạn chế cạnh tranh được Cục Quản lý Cạnh tranh điều tra và xử lý từ 2006 - 2011

STT	Năm	Ngành	Các công ty tham gia tập trung kinh tế
1	2008	Sản xuất giấy	CTCP Giấy Tân Mai CTCP Giấy Đồng Nai
2	2008	Công nghệ thông tin	CTCP Sáng Tạo CT TNHH Giải Pháp NEC Việt
3	2008	Thiết bị viễn thông	CT TNHH Lucent Technologies Việt CT TNHH Alcatel-Lucent Việt
4	2009	Dịch vụ khoan dầu khí	Tổng CTCP Khoan và Dịch vụ khoan Dầu khí (PV Drilling) CTCP Đầu tư Khoan Dầu Khí Việt
5	2009	Sản xuất chần gối đệm	CTCP Mirae CTCP Mirae Fiber
6	2010	Sản xuất hàng tiêu dùng	CT TNHH Unilever Việt CT TNHH Unilever Quốc tế Việt
7	2010	Bảo hiểm nhân thọ	CT BHNT Prudential CT BHNT AIA
8	2010	Kinh doanh thực phẩm	CTCP Kinh Đô CTCP Miền Bắc CTCP Kem Kidos
9	2011	Dịch vụ khách sạn, du lịch và vui chơi giải trí; Bất động sản	CTCP Vinpearl Đà Nẵng CTCP Vinpearl Hội An CTCP Phát triển và dịch vụ Vincharm
10	2011	Công nghệ thông tin; Phần mềm	CTCP Hệ thống thông tin FPT CTCP Phần mềm FPT CTCP Thương mại FPT
11	2011	Sản xuất, kinh doanh giấy	CTCP tập đoàn Hapaco CTCP Hapaco Hải Âu CTCP Hapaco Yên Sơn
12	2011	Dịch vụ khách sạn, du lịch và vui chơi giải trí; Bất động sản	CTCP VinCom CTCP Vinpearl

Các vụ tập trung kinh tế được thông báo tới Cục Cạnh tranh

Hiệp hội lương thực: Tổ tụng cạnh tranh

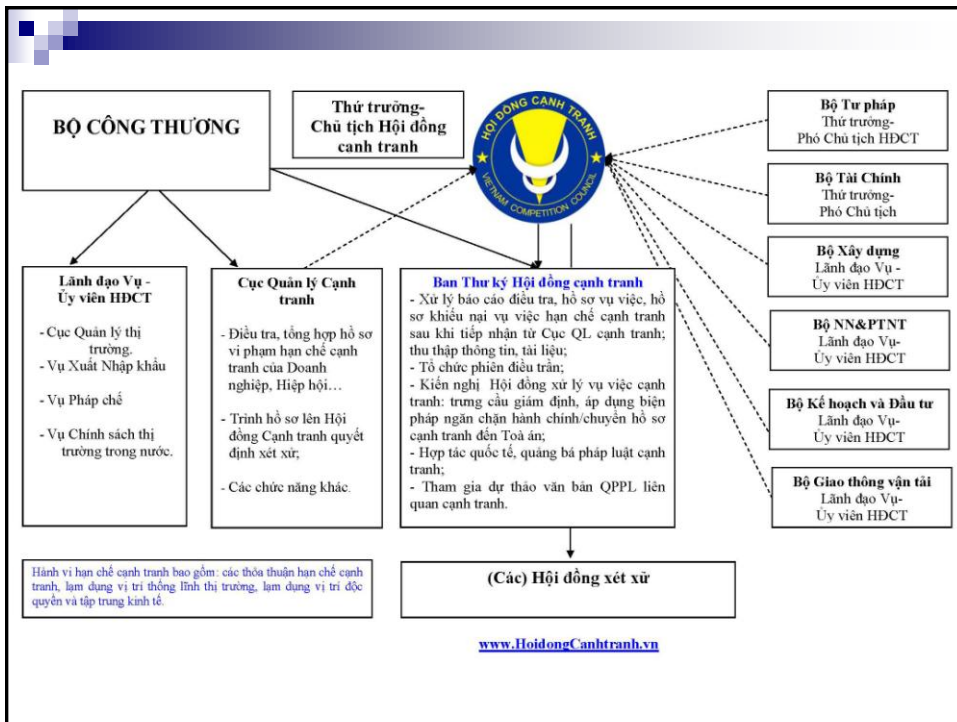
- Có những dấu hiệu vi phạm LCT nào?
- DN bị hại (Kiên Giang) đã làm gì?
 - Các thủ tục theo quy định của LCT 2004?
 - Có thể yêu cầu những gì?
 - Chuẩn bị hồ sơ gồm những gì?
 - Nộp hồ sơ cho ai?
 - Nếu không thỏa mãn, tiếp tục làm gì?
 - Trên thực tế DN đã làm như thế nào?
 - Vì sao Công ty TM-DL Kiên Giang không tiến hành các bước theo quy định của LCT?

Khó khăn trong chống thỏa thuận hạn chế cạnh tranh

- Ai phát hiện => chính sách khoan hồng
- Ai điều tra => chi phí tố tụng, nhân sự
- Xung đột với cơ chế điều chỉnh khác, ví dụ:
 - Xăng dầu
 - Chính sách giá (điện)
 - Quản lý ngành (viễn thông, hàng không)
 - Lương thực
 - Quản lý các tập đoàn kinh tế NN
 - Can thiệp của chính quyền địa phương
 - Lợi ích ngành

Lạm dụng vị trí thống lĩnh thị trường, độc quyền

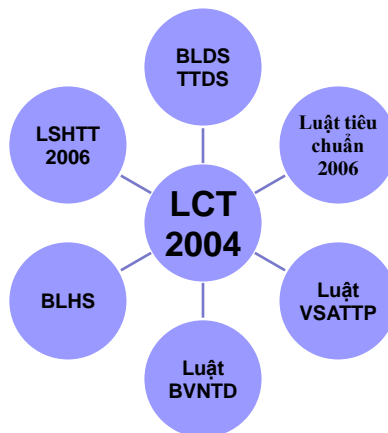
- §§ 11-15 LCT, §§ 22-33 NĐ 116
- Vị trí thống lĩnh: DN có thị phần từ 30% thị trường liên quan hoặc nhóm DN có thị phần từ 50% (2 DN); 65% (3DN), 75% (4DN)
- DN có vị trí thống lĩnh thị trường bị cấm § 13 LCT
 - Bán dưới giá thành để loại đối thủ
 - Áp đặt giá bất hợp lý
 - Hạn chế công nghệ
 - Áp đặt điều kiện bất bình đẳng
 - Buộc chấp nhận nghĩa vụ không liên quan
- DN độc quyền bị cấm § 14 LCT

Tổ tụng cạnh tranh: Vụ Vinapco, Vụ Megastar

- 3/2010: 6 DN điện ảnh khiếu nại Cty Megastar đến Cục QLCT
 - § 58; tạm ứng 100 triệu đ **§59, § 64**
- 12/05/2010: Cục trưởng ra QĐ điều tra sơ bộ §86-88
- Trong thời hạn 30 ngày => điều tra chính thức hoặc đình chỉ
- Chuyển đến HĐCT => thành lập HĐ xử lý việc cạnh tranh
- Phiên điều trần § 98-104
- Quyết định của HĐ xử lý việc cạnh tranh § 105-106
- Khiếu nại tới HĐCT/ Bộ trưởng BCT § 107
- Khởi kiện ra tòa hành chính § 115

Chống cạnh tranh không lành mạnh

Định nghĩa hành vi cạnh tranh không lành mạnh

■ § 39 LCT

- Chỉ dẫn gây nhầm lẫn
- Xâm phạm bí mật kinh doanh
- Ép buộc
- Gièm pha
- Gây rối
- Quảng cáo gây nhầm lẫn
- Khuyến mại bất hợp pháp
- Phân biệt đối xử của hiệp hội
- Bán hàng đa cấp bất chính

Chế tài § 117 LCT

- Cảnh cáo
- Phạt tiền
- Tước quyền kinh doanh
- Tịch thu tang vật
- Bồi thường thiệt hại
- Truy cứu trách nhiệm hình sự
 - Quảng cáo gian dối
 - Lừa dối khách hàng
 - Làm hàng giả
 - Vi phạm SHTT

Cơ quan chống cạnh tranh không lành mạnh

- Quản lý thị trường
- Cục cạnh tranh
- Cảnh sát kinh tế
- Cơ quan bảo hộ SHTT (Cục SHTT)
- Cơ quan ĐKKD (tên DN)
- Sở TM (quản lý bán hàng đa cấp) § 48
- 06 cơ quan liên quan đến ATTP, bảo vệ NTD
- Tòa án

Cạnh tranh không lành mạnh (đến 2011: 94 vụ)
Tiếp nhận: 247 => Điều tra: 94 => Quyết định: 83 (vụ)

Hành vi	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Tổng
Quảng cáo gian	0	0	0	5	20	33	58
Khuyến mại gian	0	0	0	2	2	-	4
Gièm pha	0	1	0	4	1	2	8
Chỉ dẫn gây nhầm	0	1	1	0	1	-	3
Bán hàng đa cấp	0	2	10	3	4	1	20
Gây rối KD	0	0	1	0	0	0	1
Tổng số	0	4	12	14	28	36	94
Tiền phạt	0	85tr	808	1 tỷ 81 tr	1 tỷ 80 tr	1 tỷ 425	4 tỷ 256 tr